

DRUŠTVO ZA OBILJEŽAVANJE GROBIŠTA
RATNIH I PORATNIH ŽRTAVA
Kolodvorska 3, Varaždin - telefon - 098-961-93-15

P o z i v n i c a

Kojom Vas pozivamo na komemoraciju i molitvu za žrtve poratnih stradanja poubijane nakon Drugog svjetskog rata na području Dravske šume u Varaždinu. Komemoracija će se održati u nedjelju, *31. svibnja 2008.* godine.

Program:

- *10,00 sati* – misa u crkvi Dobroga pastira, kod groblja u Varaždinu
- služi vlč Mijo Horvat, župnik župe Sv. Fabijana i Sebastijana



Spomen križa na grobištu Dravska šuma – Varaždin

- *11,30 sati* – polaganje vijenca i molitva kod spomen križa u Dravskoj šumi

Nedjeljnom komemoracijom obilježiti će se 63-a obljetnica poratnih stradanja i masovnih likvidacija na području grada Varaždina i varaždinske Dravske šume, a svijeće će se zapaliti i u spomen na žrtve čija su tijela tih proljetnih i ljetnih mjeseci 1945. godine nošena valovima rijeke Drave tražila posljednju postaju u kojoj će počinuti.

Smatramo da svaki čovjek ima pravo na život, a samim time i pravo na dostojan pokop i grob, bez obzira na njegovo političko, vjersko i nacionalno opredjeljenje. Kako vjerujemo da dijelite naše mišljenje pozivamo Vas da nam se priključite u odavanju počasti žrtvama kojima je to pravo desetljećima uskraćivano i prešućivano.

Radujemo se Vašem dolasku!
U Varaždinu, 27. svibnja 2009. godine

Predsjednik Društva
Franjo Talan

Molitva za žrtve Dravske šume Varaždin, najvećeg grobišta Varaždinske biskupije i županije

Misom i komemoracijom obilježena 64 obljetnica žrtava poratnih likvidacija

Poratne likvidacije partizansko-komunističke vlasti nakon Drugog svjetskog rata nisu mimoišle ni grad Varaždin ni Varaždinsku županiju, a među stotinjak jama i stratišta Varaždinske biskupije po broju likvidiranih upravo Varaždin drži primat u broju ubijenih. Upravo je Varaždin bio jedno od središta u kojem je pomahnitala partizanska-soldateska ubijala na najsurovije načine sve koji su imalo mislili na hrvatsku samostalnost, a posebno se okomila i na intelektualce i obnašatelje vlasti u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. PO uzoru na komunističku Rusiju, po ugledu na Staljina, vršene su likvidacije na obalama rijeke Drave, a noćna odvođenja i nestanak ljudi bila je redovita pojava kojom se učvršćivala vlast i u gradu Varaždinu. Ubijala se po unaprijed određenim spiskovima, a novoj vlasti zasmetali su i oni koji su u prosincu 1918. godine, u doba dok je srpska vojska u ime „ujedinjenja“ po Zagrebu vršila ubojstva hrvatskih vojnika, organizirali i iz Međimurja protjerali mađarsku vojsku i pripojili ovaj kraj nastanjen Hrvatima tek formiranoj državi. Tako je odveden i ubijen Dragutin Perko, a „narodna vlast“ proganjala je i one koji su za vrijeme rata, 1941-45 protjerani iz Međimurja i pograničnih dijelova uz Sloveniju koji su priključeni Njemačkoj upravi, (neka su kasnije ostala pripojena susjednoj Sloveniji, npr. Mokrice. Op ft). Kako su masovna ubojstva na obalama rijeke Drave „premašila planove“ nekoliko dužnih kilometara područja uz Dravu bilo je pretijesno da primi sve žrtve te su iz smjera Varaždina u nekoliko smjerova žrtve odvožene na stratište u Međimurje, u Gornji Hrašćan, ili u Kolnjak prema Varaždinskim Toplicama te u nešto udaljeni Virje Otok, gdje su u iskopanu Pancericu partizani pobacali svoje žrtve koje su prethodno poubijali, a na tom je stratištu posljednje počivalište pronašlo preko stotinu žrtava koju su tu početkom lipnja dovezene iz Varaždina. Na području dravske šume kod Varaždina u poratnom razdoblju Drugog svjetskog rata poubijani su brojni Varaždinci, kao i mnogi nositelji vojnih i civilnih vlasti Nezavisne Države Hrvatske koji su u gradu dočekali ulazak partizanske vojske, a u rovovima uz Dravu završili su i brojni sudionici križnih putova kao i zatvorenici Ozne i Udbe. O žrtvama poubijanim od pripadnika partizansko-komunističke vlasti desetljećima se nije smjelo govoriti, a postupak za podizanje spomen križa na najvećem grobištu Varaždinske biskupije započet je 1998. godine. Mjerodavni ured gradnju je odobrio već 2003. godine, a blagoslov i prvu misu zadušnicu za žrtve grobišta Dravske šume Varaždin služio je 19. lipnja 2004. godine mons. Marko Culej, varaždinski biskup.

Nakon toga se odlukom Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava, koje je i podiglo spomen križ, svake godine na posljednju nedjelju mjeseca svibnja za žrtve služi misa zadušnica i polažu vijenci kod spomen križa na Dravi. Prvih godina misa zadušnica služena je u crkvi Sv. Josipa na Banfici, a kasnije je, nakon što je uslijed novog razgraničenja međa

varaždinskih župa grobište Dravska šuma pripalo župi Sv. Fabijana i Sebastijana, mise zadušnica služi se u crkvi Dobroga pastira kod varaždinskog groblja.

Tako je i ove godine, u nedjelju, 31. svibnja na blagdan Duhova služena misa za poubijane u Dravskoj šumi i rijeci Dravi, a pomoć župniku Miji Horvatu, koji je predvodio misno slavlje i održao propovijed, bio je i đakon Odilon Gbenoukop Singbo iz Benina, koji se na župi Svetog Fabijana i Sebastijana pripremao za svećeničku službu. Euharistijsko slavlje skladnim pjevanjem upotpunio je dječji zbor župe koji su pratili Anđelko Ilčić na violini i dr. Maja Čusek Šamec na orguljama, a pod vodstvom prof. Doroteje Ilčić nastupio je višeglasni zbor župe.

Nakon toga je na grobištu Dravska šuma Varaždin izvršeno polaganje vijenca i molitva, a na stradanja u ratnim i poratnim sukobima dvadesetog stoljeća podsjetio je predsjednik Društva Franjo Talan, koji je istaknuo da su u poratnim danima Drugog svjetskog rata iz svojih domova odvedeni i nestali, između ostalih i profesori Gimnazije Varaždin, Franjo Galinec, Josip Kaštelan, a prema izjavama svjedoka, na rijeci Dravi kod Varaždina, životom su stradali i svećenici Hinko Korder, Matija Crnković i Josip Kaljdžića, katehetu i župnika župe Biškupec, kao Milka i Stjepan Antekolović, i otac i kćerka mu, i mnogi drugi.

Tijekom godine kod spomen križa na Dravi svijeće zapale brojni mještani koji su u poratnim danima Drugog svjetskog rata ostali bez roditelja, braće i najbližih, a do grobišta je najlakše doći skretanjem s državne ceste D-2, na raskršću u Optujskoj odakle je do Drave tek dva kilometra. U spomen na poratne žrtve i stradanja na grobištu Pancerica u Virje Otoku 14. lipnja položiti će se vijenci i zapaliti svijeće, a u spomen kapeli hrvatskog blaženika, kardinala Alojzija Stepinca misu za poubijane u poratnim likvidacijama služiti će vlč. Ivan Košić, križovljanski župnik.

Franjo Talan, predsjednik Društva za obilježavanje grobišta ratni i poratnih žrtava pozdravio je sve prisutne i zahvalio im što su nakon mise odvojili i dio vremena i došli na završni dio današnje komemoracije. Između ostalog je kod obraćanja nazočnima rekao: - Hrvatski narod živio je pod različitim vladama i u različitim društvenim uređenjima. Odluka da se 1918. godine uđe u sastav države koja je poznata kao Jugoslavija imala je za Hrvate tragične posljedice. Masovni progoni i maltretiranje stanovništva bile su redovita pojava, a sigurnost Hrvata nije bila zajamčena ni u Skupštini te države gdje su 1928. godine ubijeni hrvatski zastupnici. Dio svjedočanstva o prilika u kojima su Hrvati živjeli u zajedničkoj državi možemo naći i u knjizi koja je pod naslovom „kardinal Alojzije Stepinac“ tiskana osamdesetih godina u Parizu, kasnije je prevedena i na hrvatski, usput ja sam je kupio jučer na Mariji Bistrici, pa evo dio sadržaja Vam predočavam.

Na 5. svibnja 1935. upriličeni su izbori za Narodnu Skupštinu (Jugoslavije).

Izbornici u Hrvatskoj bili su izloženi prijetnjama, da glasaju za vladinu listu. Uz tu listu u ime vlade bijaše još jedna lista, lista opozicije, koju je vodio Dr. Vlatko Maček, koji je predstavljao opoziciju i nezadovoljstvo u Hrvatskoj. Na 12. veljače 1935. Mons. Bauer daje izjavu, da se ne dopušta ni jednom svećeniku, da aktivno bude izabran. Strah je vladao svuda. Novinstvu je zabranjeno pisati o toj drugoj listi. Bijaše totalna šutnja štampe!

Za vjernike, biskupi objaviše zajedničku izjavu, u kojoj izriču svoju žalost, što je jugoslavenska vlada odbacila konkordat, iznoseći nepravde, koje su svuda vladale protiv Katoličke Crkve tijekom punih 20.godina. Ta situacija bila je teška i nepodnošljiva. Povijesne knjige bile su pune neistinitih informacija i zabluda o Crkvi i o samoj Povijesti. Katolička Crkva izgubila je svoja materijalna dobra (agrarna reforma), koja su služila za školovanje djece siromašnih obitelji, kao i za bolnice, u koje su primarni bolesnici svih religija i narodnosti. Funkcionari su birani jedino pravoslavne vjere, a to bijaše pritisak za katolike, da se odreknu svoje vjere, ali radije su trpjeli nego da napuste vjeru svojih otaca. Rastavljene žene prema crkvenom Zakoniku katoličke vjere nisu imale ista prava za penziju kao žene pravoslavne vjere. Cenzura katoličkih novina i izjava biskupa za vjernike nije dopuštala da katolici jasno vide situaciju.

Gažena su svuda prava Crkve i njezinih vjernika.

Nakon izbora, novinama je dopušteno objaviti rezultate, - kaže se u knjizi - ali samo one, koji su se odnosili na vladinu listu. U Zagrebu i Dalmaciji opozicija je dobila većinu glasova, ali to se nije smjelo objaviti. Tek 7. svibnja navečer doznaje se, da bijaše 62,6 % glasova za vladu i 34,4 % za opoziciju... Nitko ništa nije smio govoriti, ali mnoštvo je sumnjalo u točnost tih rezultata...

Nakon izbora, Mons. Bauer stalno prima pritužbe sa svih strana Nadbiskupije protiv terorizma, kriminalnih čina i ubojstava, te mnogih zatvaranja. Policija je stalno na djelu... Mons. Bauer odlazi u Beograd da protestira kod kneza Pavla, dajući mu pismeni „Memorandum“ s iznesenim nepravdama protiv svog naroda. Pitao je Mons. Bauer, zašto te nepravde? Ako je netko nešto skrivio, neka se osobno pozove na odgovornost, a ne da se nasilje primjenjuje na sav narod.

Progoni Hrvata u kraljevini Jugoslaviji

Francuski pisac Ernest Pezet, potpredsjednik Parlamenta, posjetio je Jugoslaviju u listopadu 1935. Budući da bijaše izvjestitelj o problemima Srednje i Istočne Evrope Komisiji za vanjske poslove u francuskom Parlamentu, njegova svrha bijaše da pomoću ankete, pripravljene već u Geneve-i, pokuša ustanoviti je li moguće da se uspostavi potrebno ekonomsko jedinstvo dunavskih država. Tom prilikom zadržao se u Zagrebu, da se sastane sa svojim prijateljima Trumbićem i Mačekom. Na zamolbu bio je primljen i kod Mons. Stepinca. Mons. Stepinac ga je spremno primio i zadržao ga na ručku, te su nakon toga ostali dugo raspravljajući o važnim problemima, koji su zanimali pisca Pezet-a.

Mons. Stepinac pokazao je svom gostu sredstva torture u svom „Muzeju strahota“ i iznio mu tadanju situaciju u zemlji: „**Manje je krvi bilo proliveno za stotinu godina austrougarske vladavine nego za pet godina jugoslavenstva od srpskih žandara...**“

„...Za bilo što nađe se isprike i opravdanje za zlostavljanje. Prilikom jednog od mojih zadnjih pastirskih posjeta, dva su čovjeka ubijena u jednom metežu od žandara...“

„Nakon „Memoranduma“ Mons. Bauera upućenog Stojadinovićevoj vladi, grožnje su sve češće i vjernicima i svećenicima i biskupima. Nasilja su bezbrojna...“

„Dobra volja Stojadinovića i Korošca uzaludna je, jer ih vojska i žandarmerija ignorira. Šef sigurnosti priznao mi je 27. rujna: „Ja sam nemoćan pred žandarima...“

„Nijedan svećenik nije siguran za svoj život. Ne prođe dan, da po koji ne dođe i zatraži moju zaštitu...“

„Što se tiče hrvatske zastave, ne smije se istaknuti. Biskupi i svećenici to ne traže, ali traži narod. U zastavi vidi simbol slobode, koja je ugrožena. Austrougarska monarhija zastavu je dopuštala...“ (Kardinal Alojzije Stepinac – izvornik Paris 1981 – prijevod – Župni ured Đakovački Selci , 1989 – strana 44-47).

Eto to je jedan dio muka koji su naši sunarodnjaci podnijeli u kraljevini Jugoslaviji. Normalno je da su s radošću dočekali raspad države u kojoj su doživjeli toliko boli i poniženja. No i u novostvorenoj državi 1941. godine mnogi su bili ponižavani i stradali. Prestankom rata, uspostavljena je ponovno Jugoslavija, a ugnjetavanja i stradanju su se nastavila. Teror i masovne likvidacije ugrađeni su u temelje nove države, a vlast se posebno okomila na stanovništva koje je željelo i sanjalo hrvatsku samostalnost. U tim danima poubijano je i nestalo preko petsto svećenika, a prema izjavama svjedoka na ovom stratištu, na obalama rijeke Drave i u Dravskoj šumi kod Varaždina ubijeni su svećenici Hinko Kroder, župnik iz Vratišince, vlč Matija Crnković, ludbreški župnik i vlč. Josip Kalajdžić, kateheta i župnik u Biškupcu. Tu su stradali i poubijani brojni civili, spomenut ću samo Milku i Stjepana Antekolovića iz Varaždina, a u poratnim danima Drugog svjetskog rata nestali su, ubijeni su, i poznati profesori Gimnazije Varaždin prof. Franjo Galinec, Kaštelan...

Nakon bezbrojnih likvidacija i brojnih masovnih ubojstva u kojima je nestalo više stotina tisuća ljudi (prema procjeni Franca Permea, predsjednika slovenskog Društva za ureditev zamolčanih grobovi iz Ljubljane, samo je na području Slovenije u više stotina jama poubijano 190 tisuće Hrvata, Zbornik – Tudi *mi smo umrli za domovinu* – str 421 – izdanje 2000), a koliko je ljudi poubijano u Hrvatskoj i ostalim republikama nekad nam zajedničke države više nitko ne istražuje i ne utvrđuje. Valjda su se tako stekli uvjeti da su se u studenome 1945. godine mogli održati izbori za Ustavotvornu skupštinu Jugoslavije na kojima je lista Narodne fronte kojoj je nosilac bio Tito, na koju su izašli gotovo svi birači, osvojila golemu većinu od 97 %, (kaže se u knjizi – Doddoli/Maradeli - Svijet poslije II svjetskog rata – strana 180). Koliko je ljudi na izborima glasovalo baš za tu opciju ako „svaki šesti Hrvat nije živ dočekao Božić 1945. već je postao žrtvom jugoslavenskog komunističkog genocida“ (Goran Jurišić, voditelj istraživačkog centra za istraživanje zločina komunizma (Genocid u proljeće – Hrvatski kajkavsko koledar 2009 – strana 188 – izdanje Matica Hrvatska Čakovec). O strahotama poratnih stradanja i likvidacija govori podatak da je partizanska vojska nakon ulaska u Zagreb likvidirala 10901 „neprijatelja“ (Partizanska i komunistička represija u Hrvatskoj 1944-46 – Dokumenti izdanje 2009- strana 103), a znamo da se hrvatska vojska da bi sačuvala grad od rušenja i stanovništvo od pogibije iz njega povukla s masu civila koji su bježali u opravdanom strahu od partizansko-komunističkog nasilja.

Eto nalazimo se na najvećem grobištu Varaždinske županije i Varaždinske biskupije i ovom našim susretom želimo podsjetiti na žrtve koje su u poratnim danima Drugog svjetskog rata ubijane u progonima vlasti koje u bjesomučnim ubojstvima svojim žrtvama nisu dozvolile ni dostojan pokop i ljudskoj rasi prisposodljivo posljednje počivalište. U Dravskoj šumi i ujedno Vas pozivam na komemoraciju i misu zadušnicu koja će se u spomen na žrtve grobišta Pancerica u Virje Otoku održati u nedjelju, 14. lipnja s početkom u 16 sati, gdje će misu zadušnicu u kapeli hrvatskog blaženika kardinala Alojzija Stepinca predvoditi vlč Ivan Košić, križovljanski župnik.

Nakon toga uslijedila su čitanja i prigodni govor vlč. Mije Horvata, župnike župe Sveti Fabijan i Sebastijan iz Varaždina, a kod spomen križa svijeeće su zapalili i ostali okupljeni.

Među okupljenim „čuvarima“ uspomene na žrtve poratnih likvidacija bila je i prof. Bosiljka Paska, koja je zbog ljubavi prema Domovinu i hrvatskom narodu obitelji Galinec i Horvat u komunističkim zatvorima Jugoslavije provela dio života, a 1945. godine, nakon ulaska partizansko-komunističke vojske u grad Varaždin iz kuće joj je odveden otac Franjo Galinec, također prof. na Gimnaziji Varaždin. Na molitvu kod spomen križa došli su i Ivan Jaklin i Zdravko Golub, a tu su bili i članovi Društva, Zvonimir Trupković, Franjo Talan, Stanko Cecelja i Stanko Lazar, uvaženi liječnici, Stanko Ilčić i dr. Jerbić, kojima se pridružiše i ostali sudionici.

Zapisao franjo talan, predsjednik Društva







